

ANALÝZA

17. 02. 2025

Za přírůstkem zaměstnanosti stály ženy

Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil – 4. čtvrtletí 2024

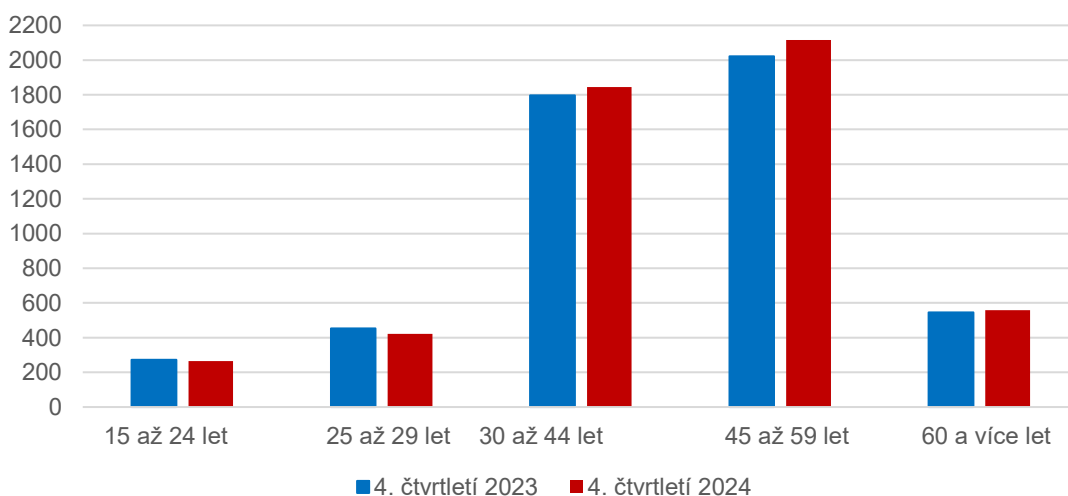
Celková zaměstnanost meziročně vzrostla o 116,6 tis. osob. Nezaměstnaných osob podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) bylo o 0,3 tis. více. Počet ekonomicky neaktivních 15letých a starších se zvýšil o 19,7 tis.

Zaměstnanost

Průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, ve 4. čtvrtletí 2024 proti 3. čtvrtletí 2024 vzrostl o 4,4 tis. osob.

Počet pracujících ve věku 15 a více let meziročně vzrostl o 116,6 tis., tj. o 2,3 % na 5 204,0 tis. Za tímto nárůstem stojí přírůstek pracujících žen. Jejich počet byl meziročně vyšší o 118,2 tis. Výrazně se zvýšil počet pracujících ve věkové skupině 45–59 let, jichž přibylo 95,3 tis. Největší přírůstek pracujících byl zaznamenán konkrétně ve věkové skupině 50–54 let, kde se jednalo o 58,7 tis. osob, což představuje meziroční nárůst o 9,2 %, tato věková skupina představuje jednu z nejpočetnějších jak v populaci celkově, tak i mezi pracujícími. Nezanedbatelný byl i nárůst pracujících ve věku 30–44 let, kterých meziročně přibylo 48,2 tis, mírně vzrostl také počet pracujících ve věku 60 a více let. Ve věkové kategorii 15–24 let počet pracujících stagnoval. U pracujících ve věku 25–29 let byl zaznamenán meziroční pokles o 31,1 tis. osob, tj. o 6,9 %.

Graf 1: Počet pracujících v NH a jejich struktura podle věkových skupin (v tis).

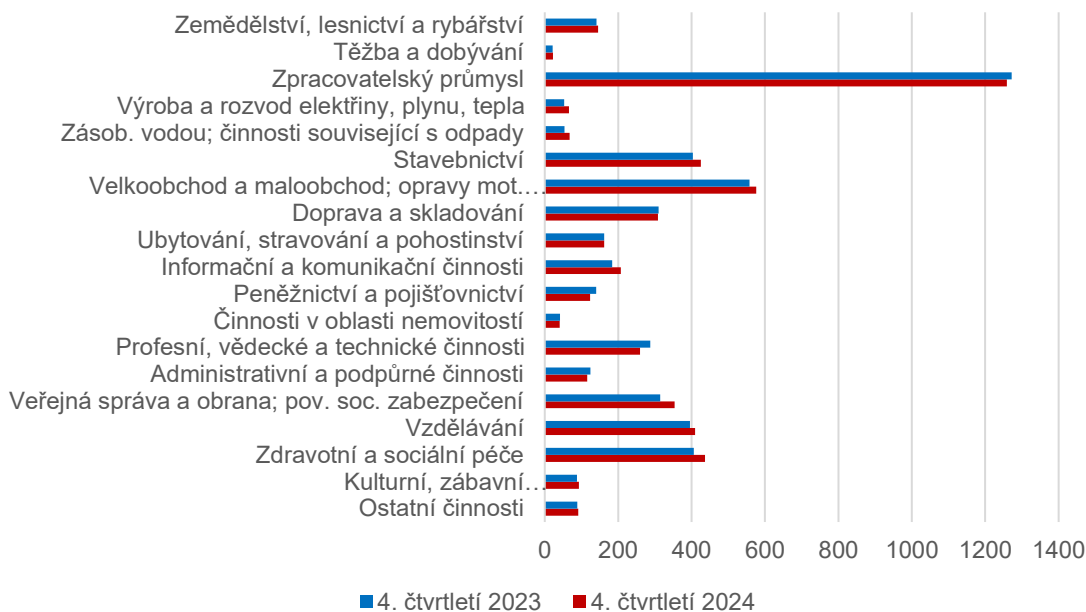
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Počet **zaměstnanců** vzrostl o 151,1 tis. osob, tj. o 3,6 %. Počet **podnikatelů** (sebezaměstnaných bez neplacených rodinných příslušníků) se snížil o 36,9 tis. Za celkovým poklesem stojí jak snížení počtu **podnikatelů bez zaměstnanců** (pracujících na vlastní účet) o 31,1 tis, tak i snížení počtu **podnikatelů se zaměstnanci** (zaměstnavatelů), kterých bylo meziročně o 5,8 tis. méně.

Vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvových sekcích byl podle údajů za 4. čtvrtletí 2024 v ČR rozdílný¹⁾. V **primárním sektoru** zemědělství, lesnictví a rybnářství počet pracujících meziročně vzrostl o 5,1 tis. na 145,7 tis. V **sekundárním sektoru** průmyslu a stavebnictví byl zaznamenán mírný nárůst v počtu pracujících, jejich počet vzrostl o 35,9 tis. na 1 840,3 tis. V **terciárním sektoru** služeb celková zaměstnanost meziročně stoupla o 75,6 tis. na 3 218,0 tis. V tomto sektoru se zvýšil zejména počet pracujících osob v sekci veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení o 39,2 tis., dále také v sekci zdravotní a sociální péče o 31,2 tis. osob. Pokles počtu pracujících osob byl zaznamenán například v sekci profesní, vědecké a technické činnosti, kde počet pracujících klesl o 27,3 tis. osob nebo v sekci peněžnictví a pojišťovnictví, kde došlo k poklesu o 16,4 tis. osob.

Graf 2: Počet pracujících v národním hospodářství dle odvětví (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

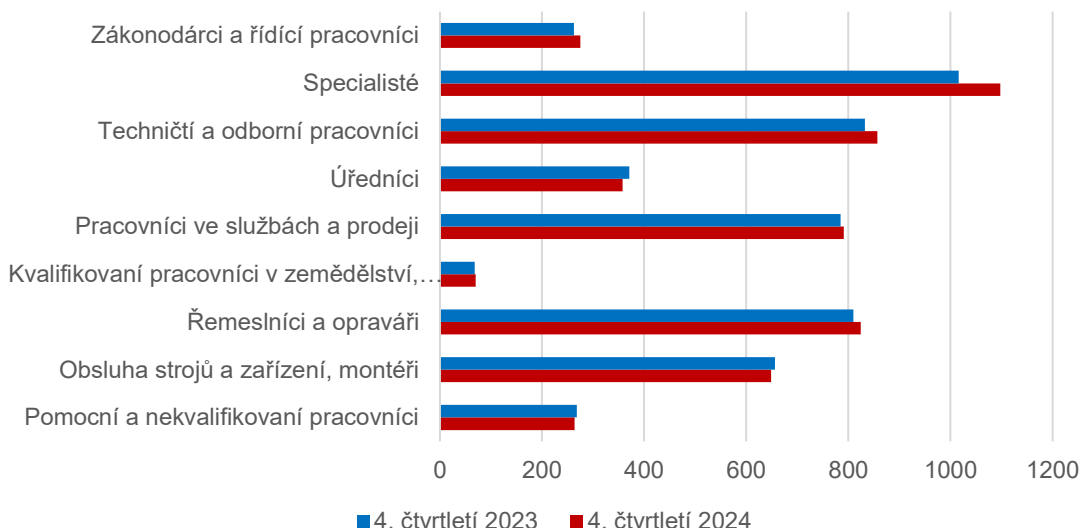
Souběžně se změnami v odvětvové struktuře proběhly změny v profesní skladbě pracujících. **Podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO** se nejvíce zvýšil počet pracujících v hlavní třídě

¹⁾ Údaje za odvětvové sekce mohou být ovlivněny metodikou Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Šetření pokrývá pouze osoby bydlící v bytech; nejsou zjišťovány údaje za osoby v hromadných ubytovacích zařízeních, ve kterých jsou často ubytováni cizí státní příslušníci.

ANALÝZA

specialisté (o 81,7 tis.) a ve třídě techničtí a odborní pracovníci (o 24,5 tis.). Naopak k největšímu poklesu došlo ve třídě úředníci (o 13,1 tis.).

Graf 3: Počet pracujících v národním hospodářství dle klasifikace zaměstnání (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

S těmito změnami ve struktuře zaměstnanosti souvisí i trend vývoje počtu **pracujících podle dosaženého stupně vzdělání**. Počet pracujících se **základním vzděláním** se snížil o 7,1 tis. na 230,6 tis. Počet pracujících se **středním vzděláním bez maturity** se snížil o 37,4 tis. na 1 573,8 tis. osob. Pracujících osob se **středním vzděláním s maturitou** bylo meziročně o 56,2 tis. více. K největšímu nárůstu došlo u zaměstnaných osob s **terciárním vzděláním** o 105,0 tis. na 1 485,5 tis. pracujících, přičemž se jednalo o hlavně o ženy, kterých bylo meziročně o 75,6 tis. více.

Ženy s terciárním vzděláním pracovaly dle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO především v hlavní třídě specialisté (60,6 % pracujících žen s terciárním vzděláním), jednalo se zejména o práci v sektoru služeb, nejčastěji v sekci vzdělávání (22,8 % pracujících žen s terciárním vzděláním), zdravotní a sociální péče (17,6 %) a veřejná správa a obrana, povinné soc. zabezpečení (11,4 %).

Míra zaměstnanosti (podíl počtu pracujících osob ve skupině 15–64letých) ve 4. čtvrtletí 2024 v porovnání se stejným obdobím minulého roku vzrostla o 0,4 p. b na 75,8 %. Vývoj u mužů a žen byl protichůdný. U mužů se míra zaměstnanosti meziročně snížila o 0,3 p. b. na 81,3 % a u žen vzrostla o 1,4 p. b. na 70,2 %.

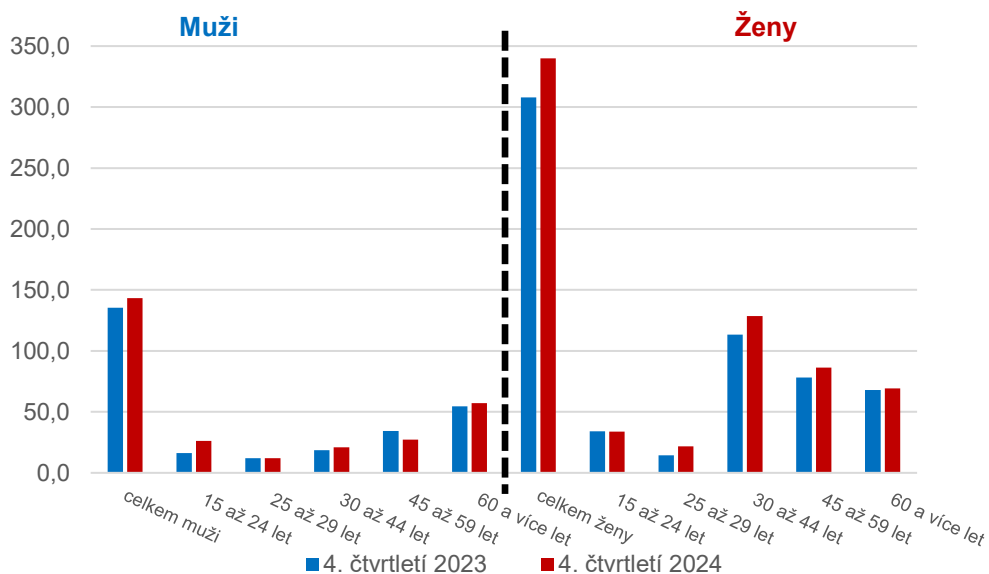
Na růst celkové zaměstnanosti měl vliv i rozvoj **částečných úvazků**, jejichž počet dosáhl 483,3 tis., meziročně vzrostl o 40,0 tis., tj. o 9,0 %. Počty pracujících na částečný úvazek v posledních letech narůstají, ve 4. čtvrtletí 2018 jich bylo 389,5 tis., za posledních 6 let jejich

ANALÝZA

počet vzrostl o 93,8 tis., tj. nárůst o 24,1 %. Úvazky s kratší pracovní dobou využívaly především ženy (340,0 tis., tj. 70,3 % všech zkrácených úvazků v hlavním zaměstnání), kterým částečný úvazek umožňuje větší flexibilitu především při plnění pečovatelských povinností. Ženy pracovaly na zkrácený úvazek nejčastěji v oboru zdravotní a sociální péče, vzdělávání a velkoobchod a maloobchod. Zkrácenou pracovní dobu mělo celkem 14,4 % pracujících žen. Jako důvod práce na kratší pracovní dobu ženy nejčastěji uváděly péči o dítě nebo dospělou osobu vyžadující péči (67,5 tis.), jiné osobní důvody (61,6 tis.) nebo případně že je zaměstnání dostupné pouze na částečný úvazek (57,1 tis.). Nejvíce žen pracujících na zkrácený úvazek bylo ve věku 30–44 let.

Muži zkrácenou pracovní dobu využívali výrazně méně, částečný úvazek mělo 143,3 tis. mužů, tedy pouze 5,0 % ze všech pracujících mužů. Jednalo se především o práci ve zpracovatelském průmyslu, případně v sekci velkoobchod, maloobchod a opravy a údržba motorových vozidel. Důvodem práce na kratší pracovní dobu u mužů byly především jiné osobní důvody (40,1 tis.). Nejvíce mužů pracujících na zkrácenou pracovní dobu bylo ve věku 60 a více let.

Graf 4: Počet pracujících na částečný úvazek a jejich věková struktura (v tis.)

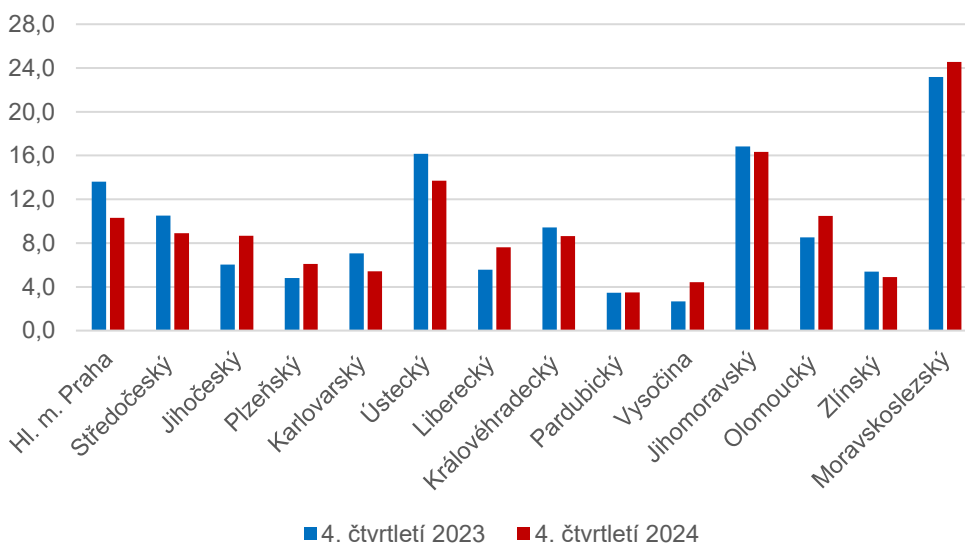
Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Nezaměstnanost

Průměrný počet nezaměstnaných osob podle metodiky ILO²⁾, očištěný od sezónních vlivů, ve 4. čtvrtletí 2024 v porovnání se 3. čtvrtletím 2024 narostl o 1,5 tis.

Graf 5: Počet nezaměstnaných v krajích ČR (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Celkový **počet nezaměstnaných** ve věku 15 a více let se meziročně téměř nezměnil. Počet nezaměstnaných stoupl o 0,3 tis. na 133,5 tis. osob. Konkrétně se jednalo o mírný nárůst nezaměstnaných žen o 2,0 tis. na 73,1 tis. Počet nezaměstnaných mužů naopak mírně poklesl o 1,7 tis. na 60,5 tis.

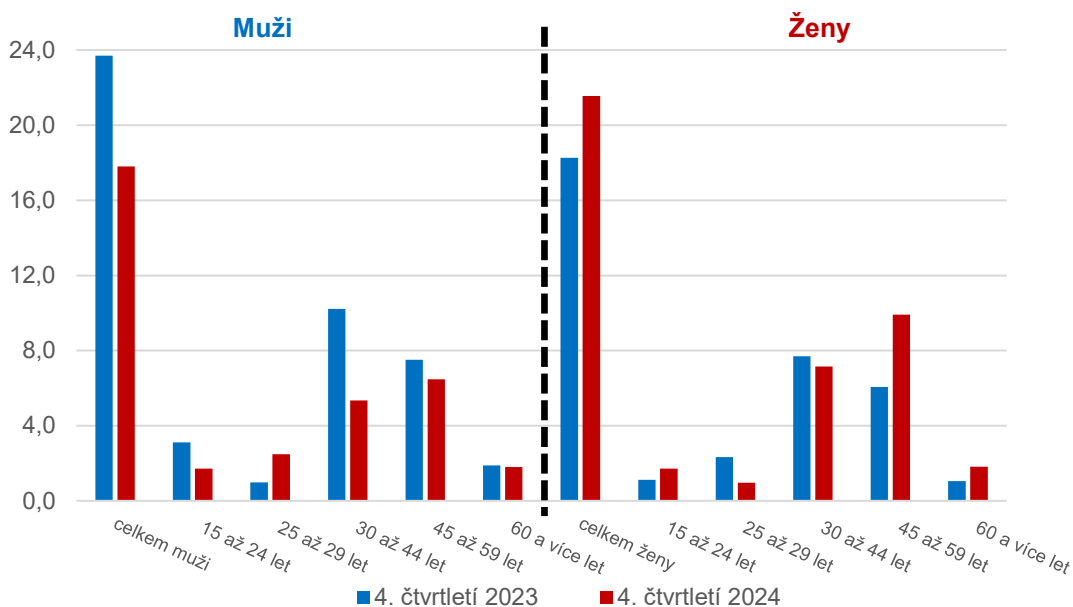
Nejvíce nezaměstnaných přibýlo v Jihočeském kraji (o 2,6 tis.) a také v Libereckém a Olomouckém kraji (shodně o 2,0 tis.).

Mírně ubylo **nezaměstnaných jeden rok a déle**, u nichž počet meziročně klesl o 2,6 tis. na 39,4 tis. osob. Dlouhodobě nezaměstnaných mužů meziročně ubylo o 5,9 tis., počet dlouhodobě nezaměstnaných žen byl ve 4. čtvrtletí 2024 proti stejnému období roku 2023 vyšší o 3,3 tis.

²⁾ Za **nezaměstnané** jsou podle definice ILO považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Tato metodika je jednotná pro všechny členské země EU a poskytuje mezinárodně srovnatelné údaje. Je třeba vzít v úvahu skutečnost, že definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce Ministerstva práce a sociálních věcí.

ANALÝZA

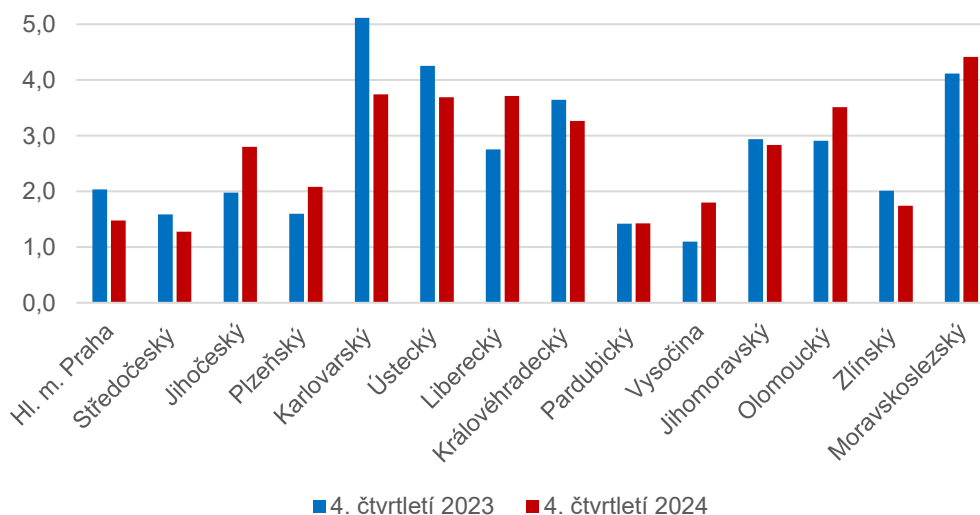
Graf 6: Počet dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a více) a jejich věková struktura (v tis.)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Obecná míra nezaměstnanosti podle definice ILO ve věkové skupině 15–64letých (podíl nezaměstnaných na pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) se meziročně nezměnila, i ve 4. čtvrtletí roku 2024 činila 2,6 %.

Graf 7: Míra nezaměstnanosti 15–64letých v krajích ČR (v %)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

ANALÝZA

Z **regionálního pohledu** byla obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých nejvyšší v Moravskoslezském (4,4 %) a v Karlovarském, Libereckém a Ústeckém kraji (shodně 3,7 %), nejnižší ve Středočeském kraji (1,3 %), Pardubickém kraji (1,4 %) a v Hl. m. Praze (1,5 %). Nejvíce míra nezaměstnanosti meziročně klesla v Karlovarském kraji (o 1,4 p. b. na 3,7 %), nejvíce meziročně vzrostla v Libereckém kraji (o 1,0 p. b. na 3,7 %).

Ekonomická neaktivita

Počet osob ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let byl meziročně vyšší o 19,7 tis. a rovnal se hodnotě 3 464,2 tis. Neaktivních mužů přibýlo 45,9 tis., neaktivních žen bylo o 26,2 tis. méně než před rokem.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 4. čtvrtletí roku 2024 činil jejich počet 77,0 tis. osob, tj. o 4,2 tis. méně než ve stejném období roku 2023. Relativně vysoký je počet osob, které by chtěly pracovat, ale nemohou ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 12,8 tis. osob.

Metodická změna ve VŠPS

Od 2. čtvrtletí 2023 došlo k [avizované metodické změně v systému vážení a dopočtů](#).

Poznámka:

Přepočet na stejnou strukturu obyvatelstva

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) se provádí ve vybraných bytových domácnostech. V rámci šetření nejsou zahrnuta hromadná ubytovací zařízení. Zjištěné údaje byly převáženy na populaci ČR na základě výsledků statistiky obyvatelstva ke konci daného roku a od populačních úhrnů demografické statistiky byly odečteny odhady počtu osob bydlících mimo soukromé domácnosti.

Autoři:

Ing. Marta Petráňová, tel.: 274 054 357, e-mail: marta.petranova@csu.gov.cz

Ing. Gabriela Stražilová, tel.: 567 109 071, e-mail: gabriela.strasilova@csu.gov.cz

Oddělení statistiky pracovních sil

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.csu.gov.cz | tel.: 274 056 789, e-mail: infoservis@csu.gov.cz